

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petil-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osminka strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5. I. nadstr. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravnistvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

„Vera peša“.

V zadnjem članku pod tem naslovom sem pokazal, da »vera« v resnici peša, to je, da ljudstvo izgublja zaupanje v duhovščino.

Danes pa hočem pokazati par vzrokov, zakaj vera v klerikalnem smislu besede peša. Razume se, da nočem tukaj razpravljati z zgodovinskega ali modroslovnega stališča, ampak opozoriti samo na par dejstev, ki bodo zanimala nižje izobražene sloje, zlasti priprostega slovenskega kmeta. Vsakdo, ki še ni prodal svoje samostojnosti in gleda današnje življenje z lastnimi očmi, mi bo gotovo potrdil, kajti podati hočem samo dejstva brez vsakih pridakov.

Kakor sem se v prvem članku parkrat skliceval na resničnost ljudskega pregovora, tako tudi tukaj trdim, da so resnične besede: **Po farjih vera gor, po farjih vera dol.** Če naš kmet opazuje razmere, ki so zadnji čas tako očito zavladale med politikujočo duhovščino, mora izgubiti zaupanje in ljubezen do nje. O zasebnem življenju marsikaterega nočemo govoriti, ker želimo, da ostane »Slovenski Dom« tudi v bodoče dostojno, nad klerikalnimi časopisi v tem oziru visoko stoječe kmečko glasilo. Imamo sicer mnogo tvarine, a vendar molčimo, ker proti klerikalizmu imamo dostojnejša sredstva na razpolago. Znak onemoglosti in duševne revščine bi bil, ako bi posegali v zasebno življenje političnih nasprotnikov, kakor delajo to klerikalci.

Mislím, da ne trdim neresnice, ako pravim, da je ravno naša slovenska duhovščina za politične boje najbolj vnetá. Komaj pride 20letni osmošolec v semenišče, že mu ubijajo v glavo politiko. Klerikalni »Slovenec« in sv. pismo, to gre med lemenatarji iz roke v roke. V enem čita, naj ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe, v drugem pa: **Nasprotnika uniči!** Ni čuda torej, da so ti ljudje, ko pridejo brez vsakega širšega obzorja, brez vsake vsestranske izobrazbe med ljudi na deželo, časih popolnoma zdvijani, ker so nahujskani od klerikalnega časopisja.

Ti ljudje nam ob času volitev s svojim obnašanjem pokažejo, da jim je glavna stvar zmaga klerikalne stranke, potem šele vera, kajti sicer bi celo ob velikih praznikih ne pridigovali o volitvah, o liberalcih, ampak oznanjali božjo besedo. Poznamo mladega kaplana, ki je ob času volitev agitiral preko polnoči, da so le klerikalci zmagali, a maševal klub dolžnosti ni. Spominjamo se, ko je bilo samo za srečen izid volitev izpostavljeno Najsvetejše v Ljubljani. In potem, ko klerikalci pri nas tako delajo, si upajo še trditi, da nosijo vero globoko v srcu. **To ni spoštovanje, ampak zloraba prave vere!!**

Če pogleda in posluša slovenski kmet dr. Lampeta, kako svojega nasprotnika zaničuje in se pri tem še hinavsko posmehuje, potem mora pač pripoznati, da tak človek, ki nima drugega v mislih, kakor, kako bo političnemu nasprotniku škodoval, ne spada v duhovski stan. Isto je s katoliškim duhovnikom in poslancem dr. Krekom. Ta veliki mož in ljubitelj nižjih slojev, katere ima kot duhovnik učiti ljubezen in jim deliti mir božji, je oni bojni trebentač, ki je dal mladim kaplanom orožje v roke z besedami: **»Nasprotniku nož naravnost v srce!«** Katoliški duhovnik je bil, ki je javno izrekel besede, ki bi bile poniževalne za navadnega vaškega pretepača, **da naj sestradani kranjski učitelj erkne, kakor pes za plotom!** Katoliški duhovniki so oni, ki so zasejali med slovensko ljudstvo sovraštvo in politične boje, mesto, da bi ga učili ljubezni in mu oznanjali mir božji.

Kolikokrat se zgodi, da ščuje duhovnik ženo zoper moža, sestro zoper brata, da naj vpliva nanj, da bo volili z njegovo stranko.

Najžalostnejše pa je, da podpira tako delo sam škof, ki bi moral biti vzvišen nad takimi napadi. Ježili bi se poštenemu in krščanskemu slovenskemu kmetu lasje, ako bi videl v zadnji seji kranjskega deželnega zbora najvišjega dušnega pastirja kranjske dežele, škofa samega, sedeti med ljudmi, ki so na poštenega človeka kričali: **Tat, lump, trot!** samo zato, ker noče

biti slepo orodje v rokah klerikalcev. Pri teh sirovih besedah pa se je ljubljanski škof celo smejal in s tem pritrjeval. Mu li moremo verjeti, da je namestnik Kristusov?! Vrhunec svojega dušnega pastirstva in oznanjevanja svete čistosti pa je dosegel s svojim katekizmom o šesti božji zapovedi, takoimenovanimi rdečimi bukvicami: **»Ženinom in nevestam.«**

Prav imaš slovenski kmet, ki si izumil resničen pregovor: **»Po farjih vera gor, po farjih vera dol!«**

Glavna in edina politična stranka, ki se pri vsaki priliki sklicuje na vero, je takoimenovana »Slovenska Ljudska Stranka.« Pokazala pa je zlasti v zadnjem času, ko ima v deželi oblast, da ni slovenska in ne ljudska, pač pa klerikalna. Stranka, ki se norčuje iz narodnih svetinj in varuje nemško »Kranjsko hranilnico«, ni narodna stranka. Ko bi pa bila ljudska stranka, tedaj bi morala varčevati z ljudskim denarjem. Godi pa se ravno nasprotno. Denar se siplje, v deželi se delajo dolgovi, ljudstvo pa bo moralo plačevati visoke doklade. Stranka, ki z ljudskim denarjem tako gospodari, pač ne zasluži imena »ljudska«, ampak »protiljudska«, samopašna stranka.

Vsi zastopniki in voditelji te stranke nosijo vero vedno na jeziku, posebno ob času volitev. Da nosi klerikalna stranka vero res samo na jeziku, je povedal sam dr. Pegan, deželni odbornik in svoje čase zelo dobro zapisan in vpliven član vodstva. Ta klerikalni petelin se je na nekem shodu v Vodmatu pri Ljubljani zagovoril in povedal javno: **»Vsak nam je dobro došel, čeprav v cerkev ne hodi in ne moli, da le z nami voH!«** Sicer je kratko, a tako jedernato povedano, da bolj biti ne more. Vera je torej postranska stvar, glavno so volitve.

O deželnem glavarju niti ne govorimo. Če hočemo poznati njegovo vero in pobožnost, preberimo članke, katere je spisal, ko je bil še liberalni državni poslanec in videli bomo, da ni na njem ničesar drugega, kar bi dišalo po klerikalizmu, kakor častihlepje in dobri dohodki. Dandanes ga

seveda klerikalni mogotci povišujejo v deveta nebesa, čeprav so ga pred par leti še zaničevali in razkričali za največjega brezverca.

Hotel sem pokazati, kdo je glavni krivec, da zaupanje ljudstva do duhovščine peša. Mislim, da sem s tem, ko sem pokazal, kdo vero izlorablja, dosegel svoj namen.

I. B.

Politični razgled

Državni zbor

Je imel zadnji teden dve seji ter je sprejel nekatere izpremembe za društveni zakon. Zraven pa pridno zborujejo različni odseki, pred vsem seveda proračunski odsek. Toda težko bo, da bi odsek pravočasno izgotovil posvetovanje in da bi se proračun še pred 1. aprilom sprejel v zbornici. — Vsled tega bo morala vlada prositi zopet za začasni proračun, kajti s 1. aprilom ji poteče dosedanje dovoljenje državnega zbora za izplačevanje plač in za pobiranje davkov. Ta teden bo imela zbornica dve seji, eno v torek, drugo v petek, med tem se bodo posvetovali odseki.

Novi davki.

V proračunskem odseku je finančni minister dr. Meyer naznanil, da ne bo vseh davkov naenkrat zahteval od zbornice, ampak v dveh skupinah. V prvi skupini, o kateri želi, da se reši že po Veliki noči, naj bi bil osebno-dohodninski in žganijski zakon. Oba davka bi naj bila višja, kakor jih je nameraval prejšnji finančni min. Bilinski, tako, da bi se zvišali doneški še za kakih 10 milijonov. V drugi skupini bi bil davek pri podedovanju, davek na vžigalice, davek na zdravilne vode, davek na avtomobile in davek na vino. To je res, finančni minister ima zdaj svoj načrt, kako bo vpeljal nove davke, a vprašanje je, če ima tudi poslance, ki bi mu za davke glasovali.

Ljudsko štetje v državnem zboru.

V proračunskem odseku državnega zbora je poslanec Korošec govoril o nezakonitostih pri ljudskem štetju na Spodnjem Štajerskem, Koroškem in v Trstu in je predlagal, naj se v svrhu protesta črta postavka za ljudsko štetje v znesku 590.000 kron.

Nemški cesar

namerava baje obiskati našega cesarja dne 26. marca na Dunaju ob priliki, ko se bo peljal preko Benetk na otok Krf.

Petdesetletnica zedinjene Italije.

Dne 14. marca je minulo 50 let, kar so si Italijani z orožjem v roki ustanovili svoje kraljestvo. Ustanovitev je pomenila zmago narodnostne misli. V Avstriji bi radi klerikaleci izzvali vojno z Italijo, ker

upajo tako obnoviti papeško državo. Siromak papež dobi vsako leto samo na milodarih (Petrov novčič) 12 milijonov kron, in gotovo že s tem »malim« zneskom lahko prav komodno živi. Poleg tega ima še nad 9 milijonov kron drugih dohodkov, in ker ima izdatkov na leto komaj okrog 7 milijonov, mu ostane vsako leto čistega okrog 14 milijonov. Mislimo, da siromak papež s tem že lahko živi in da ni potrebno, da bi na tisoče krepkih ljudi zaradi tega moralo žrtvovati svoje življenje.

Revolucija v Mehiki.

Poročali smo že o revoluciji v Mehiki, ki se je pa razširila tako, da bodo morale posredovati ameriške Združene države. Zedinjene države so na tihem nalašč netile revolucijo v Mehiki, da bi tako dobile priliko, polastiti se te dežele. Sedaj bodo Američani res zasedli Mehiko, da napravijo mir in da — ostanejo tam. Zedinjene države so poklicale pod orožje 20.000 mož, ki se pošljejo na mehiškansko mejo. Devet vojnih ladij je odplulo proti mehiškanskemu obrežju. Kakor pa se poroča, obstoji med Mehiko in Japonsko neka pogodba, po kateri je Japonska v slučaju, da Mehiko kaka velesila napade, dolžna priti s svojimi četami in vojnimi ladjami Mehiki na pomoč. Kako drzni so revolucionarji, se vidi iz tega, da je poslal revolucionar Madero washingtonskemu zastopniku velesil spomenico, v kateri jamči za življenje in lastnino v Mehiki bivajočih inozemcev, ako pridejo oni in njegovi pristaši do vlade.

Cenjenim naročnikom naznanjamo, da prihodnjo številko lista ustavimo vsem onim, ki niso še poslali naročnine za letos.

Razgled po Kranjskem

r Našim prijateljem. Že v zadnji številki smo pozvali svoje prijatelje, naj dajo primeren odgovor na škofovo hujskanje s tem, da pridobivajo novih naročnikov. Precej naših prijateljev se je odzvalo temu našemu pozivu. Toda to še ne zadošča. Še enkrat vas pozivljemo in prosimo: Pojdite k svojemu sosedu, k svojemu prijatelju, k svojemu sorodniku ter ga pripravite do tega, da naroči »Slovenski Dom«. — »Slovenski Dom« mora priti v vsako slovensko kmetisko hišo, kajti le na ta način se bomo otresli onega klerikalnega jerobstja, ki tako zelo škoduje našemu kmetu. Ne strašite se dela, ne strašite se groženj raznih kaplanov, župnikov in škofov, kajti ti naj v cerkvi opravljajo svojo službo — v politiki pa morajo molčati. Torej še enkrat: **Kdor še ni storil svoje dolžnosti, kdor nam ni poslal vsaj enega novega na-**

ročnika, naj to stori v kratkem. — »Slovenski Dom« mora v najkrajšem času zbrati okoli sebe močno armado neodvisnih kmetov, ki bodo vedno pogumno in neustrašeno šli v boj za svojo staro pravdo, za svojo svobodo.

r Odgovor na škofov pastirski list. Škof Bonaventura je napovedal najhujši boj naprednemu časopisju, posebno »Slovenskemu domu«, kliče boga in hudiča na pomoč, da uniči to napredno časopisje in s tem seveda povzdigne klerikalno časopisje in »Katoliško tiskarno«. Nam ni treba klicati ne boga in ne hudiča na pomoč. Resnica je namreč, da so edini plačujoči naročniki »Slovenca« naprednjaki. Napredni gostilničarji, napredne čitalnice in bralna društva so tisti, ki delajo pretežno večino naročnikov »Slovenca«. In če pomislimo, kako hujskata »Slovenec« in »Domoljub« dan za dnevom ravno zoper gostilničarje s tem, da pišeta za ono nezmislno abstinenco, tedaj se naravnost čudimo, da imajo napredni gostilničarji še vedno v svojih gostilnah »Slovenca«. Če bi se naši napredni gostilničarji zavedali svoje dolžnosti ter hoteli dati primeren odgovor na škofovo pastirsko pismo s tem, da vržejo »Slovenca« iz svojih gostiln, tedaj bodo klerikaleci s škofom vred kmalu zlezli pod klop.

r Odlikovan rojak v Bosni. Gosp. Martin Žmavca, okrajni orožniški stražmojster v Čajnici je odlikovan s srebrnim zašlužnim križcem s krono. — Odlikovani je štajerski rojak, brat ljubljanskega profesorja gospoda dr. Žmavca, zaveden Slovenec.

r Vinska trta je letos na Dolenjskem, kakor tudi v Vipavi prav dobro prezimila. Vzlic splošnemu paležu lanskega leta, ki je bil skoro ves pridelek uničil, je v jeseni trta razmeroma dobro dozorela in zlesnela. Tudi zima je bila vseskozi ugodna in je letos pričakovati prav dovoljne vinske letine, če ne bo lanski palež imel preslabih posledic tudi za letošnji pridelek. Ugodno vreme zadnjih tednov je pripomoglo, da je prvo pomladno delo v naših vinogradih že končano. Kakor znano, se je lani na Kranjskem pridelalo 89.000 hl rdečega in ravno toliko belega vina; letos ga je pa upati dokaj več, če pojde vse po sreči.

r Ameriške trte se bodo delile v državnih trtnicah na Dolenjskem tekom tega meseca, in sicer: v Kostanjevici v četrtek, dne 23. marca ob 9. zjutraj; v Bršlinu pri Rudolfovem v ponedeljek, dne 27. marca od 8. dopoldne naprej in v Črnomlju v četrtek, dne 30. marca od 10. dopoldne naprej. Ker letos trte preostajajo, dobijo jih lahko tudi še oni vinogradniki, ki jih dosedaj še niso naročili, po znižani ceni 1 K 80 vin. za 100 sadik. — Zglasiti se je čim prej pri e. kr. vinarskem nadzorstvu v Kandiji pri Rudolfovem, ali pa najpozneje na dan oddaje trt na kraju oddaje.

r Vinogradniki, ki želijo dobiti škropilnice (sestave: Avstrija, Hidrolina, Av-

tomata itd.), oziroma žveplalnike (Vindobona itd.) tvrdke F. Nechvile na Dunaju po najmanj 20% nižji ceni, naj se zglase čim prej potom županstva ali naravnost pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Kandiji pri Rudolfovem.

r Pasji kontumac. Ker so se v Zalogu občina Dev. Marija v Polju pripetili trije slučaji pasje stekline in je en stekel pes pri Zadobrovi neznano kam izginil, se v zabrambo razširjenja, te ljudem in živalim silno nevarne bolezni zaukazuje do preklica pasji koncumac za občine Dev. Marija v Polju, Podgorica in za vse vasi in kraje občine Dobrunje, kar jih leži to stran Golovca proti navedenim občinam.

r Igranje v ogrski razredni loteriji je prepovedano. Znano je, da ogrski imetniki loterij skušajo z vsemi sredstvi spečati srečke ogrske razredne loterije tudi na Kranjsko in se v dosego svojega namena poslužujejo celo zavirkov z napačnimi naslovi. Občinstvo se sviri pred nakupom omenjenih srečk. Neprijetne posledice protipostavne nabave teh srečk so, da se srečke zaplenijo, morebitni dobitki zapadejo v korist države, poleg tega pa mnoga zamudna pota ter občutljive denarne kazni. Zatorej ne naročajte srečk ogrske razredne loterije, ako jih pa dobite brez naročila, uničite ali pa izročite jih finančni oblasti.

r Svoja otroka umoril je v Rožni dolini pri Ljubljani mizar Matija Vehar, ki jima je z britvijo prerezal vratove. Ko so prišli ljudje v sobo, jim je pripovedoval, da se je priklatil v sobo nek zločinec, ki je napadel otroke in njega. Tu pa se dvigne v postelji 10letni sin Jožef — ki še ni bil mrtev — in pravi: »Ni res! On je to storil.« Veharja, ki je pijanec, so izročili sodišču.

d Kava je postala v naših rodbinah nezogibna vsakdanja pijača, kakor je vsakdanja jed kruh. Na mizi bogatina in na mizi reveža, v preprosti bajti in v ponosni palači — povsod dobiš na mizi kavo. Vsakdo pa dobro vé, da vsaka kava ni dobra, temveč le tista, ki je dobro in prav pripravljena. Vsakemu pa je danes že tudi znano, da je najboljša kava tista, kateri smo pridejali »Kolinske kavne primesi« iz Kolinske tovarne v Ljubljani. Ta kavna primes je napravljena iz najboljših izbranih surovin na davno od strokovnjakov preizkušen način. Zato se z njo ne more nobena druga kavna primes meriti glede dobrote. »Kolinska kavna primes« daje — kakor nobena druga — kavi izboren okus in lepo prikupljivo barvo. Ker je poleg tega Kolinska tovarna skozi in skozi domače podjetje in daje iz čistega dobička od prodane cikoriije tudi lepe prispevke v korist »Družbi sv. Cirila in Metoda«, je dolžnost vseh Slovencev, da kupujejo samo to »Kolinsko kavno primes«. Čim več se je bo prodalo, tem večje prispevke bo dobila naša »Družba«!

o Dolenjske novice o

d Rudnik. 18letni mizarški vajenec Ivan Zober je padel dne 8. marca med delom s strehe in zadobil smrtnonevarne notranje poškodbe.

d Škofljica. Dne 9. marca so našli v bližini Ivan Košakove hiše v apnenici, napolnjeni z vodo, otroci med igro truplo novorojenega dečka. Mater so kmalu izsledili v osebi tamošnje posestnice Frančiške Košak, katere mož je že delj časa v Ameriki. Oddali so jo deželnemu sodišču.

d Škofljica. 16letnega brezposelnega čevljarskega vajenca Karla Simončiča so zasačili dne 14. marca popoldne v trgovini gostilničarke in prodajalke Marije Lampič, ko je bil ukradel nekaj jestvin in izpredala 7 K 68 vinarjev. Oddali so ga sodišču.

d Glinek. Dne 3. marca dopoldne se je obesil s svojim jermenom na podu svojega očeta 20letni France Boh. Iz tamošnje ljudske govorice je posneti, da je nesrečnež živel v vednem prepiru s svojo mačeho, kakor tudi z očetom in svojimi polbrati. Da more res kaj na tem biti, je razvidno iz tega, da je zadnji dan meseca februarja v hlevu svojega polbrata Janeza nekaj pretepal in mu razdrobil bicikelj. Pri obešenju so se opazile na obrazu praske. Truplo so prepeljali v mrtvašnico v Šmarje ter je tam tudi pokopali.

d Studence. Po nerodnosti se je zbodla s kuhinjskim nožem v desno oko 17letna posestnikova hči Ivana Kramar ter se težko poškodovala.

d Vače. Telovadnemu odseku »Sokola« na Vačah so darovali: G. A. Žerjav, Rateče, 10 K; gđc. I. Primožič, Log, 5 K; g. I. Grile, Vače, 2 K in neimenovani nad 60 let star mož, mesto da bi dal pri ofru za škofove zavode, 1 K. — Srčna hvala! Da bi našli mnogo posnemovalcev. N zdar!

d Vače. Letos smo imeli zelo pozno velikonočno izpraševanje. Možje so prišli šele 8. marca na vrsto. Takrat je imel kaplan svoj dan. Toda to ni bilo izpraševanje, temveč zabavljanje. Posebno si je privoščil »Slovenski Dom«. Njegovega dopisnika je imenoval lažnika. — Op. uredništva: Prosimo našega poročevalca, da nam sporoči, s katerimi besedami je kaplan hujskal zoper »Slovenski Dom« in navede tudi priče, ki bi pod prisego potrdile, da je kaplan hujskal zoper naš list. Odločili smo se, vsakega takega hujskača poklicati pred sodiščem na odgovor.

d Vače. Kakor marsikje drugod, tako je tudi pri nas potekel čas predpusta dokaj mirno. »Čuki« in marinarice so sicer delali pri neki poroki štafažo, ker pa ženinih bil toliko lojalni, da bi jih povabil na ženitovanje, so se s povešenimi nosovi razkropili. Oženil se v našem trgu ni nobeden in tudi omožila nobena, tako da je ostalo vse lepo pri starem. Sicer je neka vsiljivka »Domoljuba« željno pričakovala snubača,

a ni ga hotelo biti. Mesto da bi ji klerikalni veljaki napravili protiuslugo s tem, da bi ji preskrbeli nujno potrebnega gospodarja, je dobila za ves svoj obilni trud le svinjsko pleče. Naši klerikaleci kaj radi prezrejo, kar bi morali videti, zato tudi niso videli, da je bil občni zbor tukajšnje kmetijske podružnice objavljen v št. 3 »Kmetovalca«, samo, da zamorejo lagati, da se je občni zbor vršil tajno. Radevolje jim pripuščamo to njihovo veselje, bo vsaj ljudstvo še bolj spoznalo, kakšni lažnjivi hinavci so te vrste ljudje. Dne 18. februarja sta napravila pri našem županu strogo kontrolo volilnih imenikov za deželno-zborske volitve Majdič in njegov ministrant zunaj cerkve Mrva. Kot bivši župan je Mrva opozoril sedanjega župana, da se morajo duhovniki napisati v imenik na prvo mesto. Oh, ti klerikalna domišljavost! Obžalujemo Mrvo, da kljub osivelosti še ni prišel do pravega spoznanja. Nikdar ne bomo poslušali govornikov, ki odobravajo tako gospodarstvo naše dežele, kakršno je zdaj. Lahko je jemati 10milijonska posojila tistim, ki jih ne bodo vrnili, ampak ubogi trpin kmet bo nosil težko naložena bremena, ki mu jih nakladajo ti vzor-gospodarji. Zato bomo pokazali takim uničevalcem ob vsaki priliki hrbet. Volili bomo vedno le takšne može, ki imajo resen namen, delati za izboljšanje našega kmečkega položaja. Zatorej kmetje, ne dajte se zapeljati sladkim besedam tistih, ki vas vidijo le takrat, kadar potrebujejo vaše glasove. Ne imejte strahu pred gromom s prižnice in ne udajte se, sicer boste obžalovali.

d Št. Janž. V noči od 13. do 14. marca je zvesta Marijina hčerka Marija Vrabec iz Lačenberga, občina Št. Janž dobila popadke poroda. Zato se je umaknila iz postelje v hlev porodit. Tu je porodila brez babice zdravo, krepko možko dete, ki je pa ni nesla v hišo, nego prišla za vrat, stisnila ter potem zamešala truplo v hlevu se nahajajoče listje. Drugi dan, dne 14. marca popoldne se je njeno dejanje odkrilo. Ko pa izve oče nezakonskega otroka, hiti v Št. Janž ter ovadi stvar orožništvu, da je storilo potrebne korake. Morilka je bila fanatična Marijina devica. Vedno je kazala svojo nedolžnost med malimi otroci, še v cerkvi je stala med otroci v ospredju, dasiravno je bila že okrog 35 let stara. Posebno se je ponesla za svoje devištvo pred par leti, ko je dala dva fanta zapreti, češ, da sta jo hotela posiliti.

d Trebnje. Veliko je bilo razburjenje po naši župni cerkvi zadnji dve nedelji, ko se je bral raz prižnico škofov pastirski list. Več mož je med branjem zapustilo cerkev. Temu se ni čuditi, vsaj kaj takega se ni še godilo v cerkvi. Le redkokedaj se sliši razlagati besedo božjo, temveč samo hujskanje in pa politika. Kadar zmanjka župnikom in kaplanom gradiva, pa prihiti na pomoč še ljubljanski škof s svojim pastirskim listom, ki ni nikdar drugega, ka-

kor hujskanje. Našemu kaplanu pa pride tak pastirski list ravno prav, ker mu ni treba študirati pridige. Tudi našemu dekanu je bil zadnji pastirski list pisar prav od srea, kajti druge nedelje se ne čuje po cerkvi od njegove pridige drugega, kakor momljanje, zadnjo nedeljo je pa tako glasno in razločno našteval one škodljive časopise, da se je čulo v zadnji kot cerkve.

d Iz Loškega potoka. Tukajšnja podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je na svojem običnem zboru dne 12. marca izvolila sledeči odbor: predsednik: g. Ferdo Wigele; namestnica: g. M. Koy; tajnik: g. Emil Švigel; namestnica: gđe. Mar. Einspieler; blagajničarka: gđe. Mar. Zagorjan; namestnik: g. J. Mohorčič; odborika: g. A. Detoni, g. Iv. Bambič; namestnika: g. Franc Rus, gđe. Mar. Šusteršič; pregledovalki računov: gđe. Vida Vreze, gđe. Tilka Završnik; delegat k glavni skupščini g. Ivan Rus. Podružnica šteje 7 ustanovnikov in 41 letnikov ter bo letos praznovala 25letnico svojega obstanka.

d Iz Škocijana pri Mokronogu. Naša mladina na »farški« podlagi vsestransko napreduje! Za predavanje in izobraževanje so ti kalini prav malo vneti, toliko bolj pa za tepeže in različne »potujoče komedije«; posebno vrtiljak jim ugaja. Tudi Marijne devičice so se naužile večnega hinavstva in se šle preteklo nedeljo vrtiti na vrtiljaku. Posebno so se izkazale kot navdušene »ringelšpilarce« igralke različnih »Svetih Než«, pa tudi te ne brez nadzorstva. Motril jih je bolj natančno in vestno kot vsako, »oko postave« Oberčuk. Seveda pri tem ni mislil nič — slabega. V splošnem navdušenju in veselju so pa pozabili iti k predavanju o »Veri in življenju«, morebiti bi jim nič ne škodilo, pa kaj, ko jih je zapeljal ta vabljeni »ringelšpel« z »lajno«. Ker pa je bilo tudi od strani pobožnih devic navdušenje tako velikansko, ni čuda, da so zvalile tudi »Antičuke« s svojimi zapeljivimi pogledi v njih družbo. Tako so se pozno v noč zabavali s »fajlami«, ki sovražijo drugače vse posvetno. — Kakor sem že zgoraj omenil, da so tudi v tepežu izurjeni, moram omeniti, da je g. »Unterčuk« Cvet, dne 9. marca prežal na Jan. Andrejčiča, ki se je vračal iz škocijanskega semnja proti Jelendolu domov. Okrog pol 10. ponoči ga je ta vzorna ponočna vjeda napadla, ga udaril s planko po glavi in s pestjo izbil par zob. V svoji sveti jezi je hotel nabiti še svoja dva strica, ki sta prišla Andrejčiču na pomoč. Na ovadbo napadenega Andrejčiča že sedi pri mokronoškem sodišču. Lep junak!

d Iz Škocijana pri Mokronogu. Kakor povsod, se izrablja tudi pri nas prižnica le zgolj v strankarske namene. Hujška se proti vsemu, kar ne trobi v njihov rog; posebno pa jih bode »Slovenski Dom« v oči, ki ima po zaslugi neustrašenega boričja napredne ideje tukajšnjega gosp. P. Durjave, toliko naročnikov, da z mrklom očesom gledajo v bodočnost, ko se tisto bo-

re malo zaupanje in spoštovanje, ki ga nekateri še goje do njih, od dne do dne manjša. In kako ne — ljudje brez izjeme se zgražajo nad nadutostjo naših ljudskih osrečevalcev v osebi hujskajočega kaplančka. Večina hodi v cerkev le zaradi zabave, ki jo imajo nad razgrajajočim »govornikom«. Da pa spozna nekoliko tudi širša javnost naše vzorvoditelje, bodi na kratko omenjeno delovanje in uspeh škocijanskih »božjih namestnikov«. Gosp. župnik n. pr. se še vedno peha in bori na vse kriplje, kako bi prišel do gospodarstva »Farmanskega grunta«, kljub temu, da je vsako pot pri vsaki odborovi seji za eno blamažo bogatejši. Mora imeti pač trdo kožo, da vse pikre opazke in splošno preziranje lahko prenese in se zadovolji s tem, da si gre vsako pot kri hladiti v Ljubljano, da tam osebno odda kako skrpucalo, da se vsaj nekoliko potolaži in v popolno zadoščenje si privošči ob povratku na nedeljo nekaj lepih fraz in priimkov, kakršnih so tudi že v Ljubljani vajeni od raznih voditeljev S. L. S. Posebno se mu dopadejo imena različnih živali, kakor svinje, krave, osli, teleta. — **Nimamo zastoj izobraževalnega društva!** »Ta debel gaspad so pa sprevidel«, da se z raznimi priimki, ki pitajo poslušalce pridig, nič ne doseže, da ne spreobrne nevarnih ovčic. Začel je, poslušajte z — **bojkotom.** Ker ni pri posameznikih zunaj cerkve nič dosegel, je pričel kar s prižnice bojkotirati. Priliko mu je dala zadnja »poslanica vernikom« očeta »Rdeče brošure«. Naravnost škandal je, kaj si vse upa gobeždati ta »dostojen« jeruzalemski romar. Med drugimi psovki čez naročnike naprednih listov, so značilne besede, ki imajo namen bojkotirati, približno te - le: **»Vsak, kdor prestopi prag hiše, kjer se bere »Slovenski Dom«, »Slovenski Narod« itd., bode proklet in ne dobi svete odveze niti na smrtni postelji ne.** Tak je tudi slabši, kakor najgrši ciganski pes.« — Ali se ne pravi lahkoverne ljudi s tem begati in nimajo li namena bojkotirati. Može, ki bi bili lahko vsled tega v gmotnem oziru oškodovani, naredite konec tem nesramnostim. Toliko za danes! Nadaljevanje prihodnjič.

d Iz Št. Vida na Dolenjskem. Naš župnik Vidregar je dne 1. marca vse one, ki nimajo še spovednih listkov, pozval v cerkev. Mislili smo, da nas bo po običaju svojih prednikov izpraševal krščanski nauk, pa smo se zelo zmotili! Prva njegova beseda je bila ta - le: Može! Bodite krščanski, naš deželni poslanec Mandelj se je odpovedal. Iz kakih razlogov, to mi ni znano. Može, sedaj bomo volili novega deželnega poslanca. Prosim vas, da boste vi vsi volili kot en mož našega rojaka, domačina iz Žužemberka. On je s kmetov in pozna kmetske težave. Delal bo za vas, kmete! — Ko smo pa mi čuli to drznost, da se je zopet začelo v naši cerkvi agitirati za deželnega poslanca, smo bili zelo razburjeni. In malo je manjkalo, da nismo vsi

iz cerkve zbežali. To je pač lepo izpraševanje in krščanski nauk za velikonočno spoved. Vam, g. župnik Vidregar, povemo tole: Mi smo vam pri zadnjih deželnozborskih volitvah verjeli. Volili smo Mandlja za deželnega poslanca. Takrat ste nas krepko s svojimi obljubami potegnili za nos. Rekli ste: Mandlja volite vsi kot en mož. On bo za vas kmete delal in izboljšal vaš sedanji žalostni in težki stan. Delati pa ni mogel, ker so mu drugi klerikalni poslanci branili vsako pošteno delo za kmete. Zato je tudi odstopil. Zato so pa zdaj postavili za kandidata moža, ki nima svoje volje in ki ne bo mogel in tudi ne smel delati za kmeta. Enkrat ste nas šentvidske farane krepko potegnili s svojimi obljubami, sedaj vam je pa odzvonilo za vedno. Povemo vam pa, da je cerkev posvečena edino le za molitev, ne pa v agitacijske namene. Torej bogu, kar je božjega! Tako je govoril Jezus Kristus. Ko bi še Jezus Kristus po zemlji hodil in srečal našega župnika Janeza, brezdvomno bi mu rekel: »Marta, Marta, mnogo se trudiš, al' le eno je potrebno —«

d Črnomelj. V nedeljo je umrl po daljši bolezni eden najzvestejših pristašev narodno - napredne stranke gosp. ravnatelj Anton Jeršinič. Pokojnik je bil rojen leta 1845. v Prečni pri Novem mestu. V Črnomlju je služboval 43 let kot učitelj in nadučitelj, 28 let pa je bil obenem okrajni šolski nadzornik za novomeški, kočevski in črnomaljski okraj. V Črnomlju je ustanovil tamošnjo »Požarno brambo« in »Posojilnico«. »Posojilnici«, ki jo je vodil do zadnjega, je posvetil vse svoje moči ter napravil iz nje eno najuglednejših in najbolje uspevajočih denarnih zavodov na Dolenjskem. Ko je sedanji klerikalni deželni glavar kandidiral kot naprednjak prvič v dolenjskih mestih in trgih, je Jeršinič zanj zastavil vse svoje moči in v družbi z ostalimi dolenjskimi rodoljubi pripomogel, da je Šuklje prišel do mandata in tako splezal kvišku. Požrtvovalno in rodoljubno njegovo delovanje je našlo povsodi splošno priznanje. Zato so ga tudi volile občine Črnomelj, Talčji vrh in Loka za svojega častnega občana, »Belokranjsko učiteljsko društvo« pa za svojega častnega člana. Vlada je odlikoval pokojnika z zlatim zaslužnim križcem ob priliki vpokoje-nja pa mu je podelil naslov ravnatelj. — Bodi vrlemu somišljeniku in plemenitemu rodoljubu ohranjen trajen spomin.

d Iz Semiča. Na pustno nedeljo so nam zopet naši vrli ognjegasei priredili zabavni večer pri Sepaharju; bil je res častno obiskan. Predstavljal se je tudi burka »Luna ga trka«, ki je napravila pri občinstvu veliko smeha. Po igri se je razvila neprisiljena belokranjska zabava. Tako krasnega večera in razvedrila želimo zopet kmalu! Našemu ljudstvu se je to društvo zelo priljubilo, dokaz temu, da zelo rado prihaja k veselicam, ki jih ono prireja. — Splošno se pa mora reči, da delu-

je semiška požarna bramba sedaj jako vrolo in npamo, da pride do onega viška, do katerega mora priti vsako koristno društvo, ako hoče res delovati za blagor našega naroda. Le tako naprej!

d. Iz Semiča. Zahvala. Tem potom izrekamo iskreno zahvalo vsem onim, ki so tudi sedaj pripomogli k veselici gasilnega društva. Zahvaljujemo se še posebno naši slavni »Kolinski tovarni« in pivovar- ni »Union« za poslane darove.

d. Iz Semiča. Pred letom je razsajal okoli Semiča požar. V teku štirih mesecev je bilo enajst požarov. Letos se pa nahaja v bližini Semiča neka tatinska sodrga. Kradejo, kakor srake. Na božično noč so na Osojniku razdrli dve vinske kleti ter odnesli vina, kolikor so ga mogli. Ostalo so pa izlili. Dne 6. marca ponoči so vdrl v Kašči v klet Starihe ter odnesli meso od celega prašiča, obleko in denar. Nato so jo mahili proti Kalu ter tam obiskali Kamenškovo in Lovrenčevo vinsko klet ter jima vse vino odnesli. A to še ni bilo zadosti. Vrnili so se zopet proti Semiču in hajd v Drgančevo klet. Tu jim pa ni bila sreča mila. Iz tega je razvidno, da je najbrže to domače podjetje, kajti obiskujejo samo boljše kmete. Upamo, da jih naše vrolo orožništvo kmalu izsled, ker drugače si res nismo varni. Kmetom pa svetujemo, naj dajo pri kletih bolj močne zapahe narediti. Če se bo res začela graditi železnica, se takih dolgoprstnežev ne bo manjkalo.

d. Iz Vrtače. Našega župana moramo opomniti, da pusti popraviti pot takozvani »srednji jarek«, ker tudi mi potrebujemo v hribih pot, ki bo sposobna saj za pešce. Isto je tudi v Semiču potrebno, da se popravijo takozvane milijonske verige »občinska štirna« in tiste prijetno duhteče kanale.

d. Znojile. Dne 11. marca je izbruhnil popoldne ogenj v hlevu posestnika Jurja Globočnika. V kratkem času se je ogenj razširil in upepelil hišo in gospodarsko poslopje ter vso zalogo sena in slame. Zgoreli so tudi trije poljedelski stroji. Posrečilo se je rešiti živino in hišno opravo. Škode je 6000 K. Vzrok požara ni znan.

d. Kaplja vas. Čevljarskemu mojstru Boštjanu Verbiču iz Suhadola je odpeljal pred par dnevi nekdo iz veže neke hiše v Kaplji vasi kolo in vzel s seboj tudi par čevljev na zadrgo. Kolo so našli še isti dan kraj ceste popolnoma nerabno, čevlje pa drugi dan v bližini vasi Klanec.

d. Kočevska reka. Dne 25. marca se vpelje na naši pošti brzojavni promet z omejeno dnevno službo.

kalni gostilni »stara bajta« sami boga in Zabret - Klanfarja boječi se, vsestransko pobožni in modri velmožje vižmarski ter volili Janeza Trampuža, občinskega odbornika, po domače Jakelča, načelnikom požarne brambe. Zato pa je Trampuž menda prav pošteno plačal za pijačo. Seveda, da so bili pri tej svečanostni priliki vsi sladko ginjeni. Zakaj bi pa ne bili, saj se je pilo na Trampužev račun. Ko se je Trampuž drugo jutro zavedel in spoznal, da so iz njega norca brili, je bil ves sam iz sebe, zakaj spoznal je, da je trpela njegova čast in pa njemu tudi čast občinskega odbornika, oziroma Zabretovega ljubljénčka. Ker pa Zabretovi backi vedo, da Jakelč rad plača, čeravno se ga tudi v norčijah počasti, poskusili so še v drugič, da bi ga zopet načelnikom volili, in tedaj bi pa plačal za kuhano vino. Ker sta pa Jakelčeva hči in žena tamu prizoru prisluškovali, skočili sta med to požrešno druhal in ga s pomočjo nekega mizarkega pomočnika odvedli na svoj dom. Nato se je žena Trampuša, po domače Jakelška, napotila v št. Vid in župniku Zabretu vso stvar naznanila z vdano prošnjo, naj ji pomaga, da ne bo njen mož na ta način celo svoje premoženje zapravil. Kaj bo č. g. župnik Zabret kot preiskovalni sodnik v tem okrenil, bomo svoječasno poročali. Za danes le to, da so bili od Jakelške osumljeni krivci že na odgovor pozvani.

g. Grič pri št. Vidu. Začetkom tega meseca je nekdo vlomil v hišo ljubljanskega krojaškega mojstra Antona Preskarja ter odnesel opravo, obleko in perilo, tako da je bila videti soba popolnoma izropana. Tat je bil odprl stanovanje s ponarejenim ključem in ko je odšel, jo je zopet skrbno zaklenil. Velik del ukradenih stvari so našli še isti dan v nekem gozdu, druge stvari pa so izsledili dne 14. marca v stanovanju nekega samskega mizarja na Poljanah.

g. Domžale. Iz nerodnosti se je ustrelil 50letni mlinski najemnik Tomaž Veit v Domžalah s flobertovo puško v desno roko in se težko poškodoval.

g. Iz Moravč. Laž ima kratke noge, pravijo naši gospodje. Oni to dobro vedo, ker smo jim dokazali, da je njim laž največja čednost in najboljšo sredstvo za »farbanje« in hujskanje ljudstva. »Domoljubov« dopisnik naj nam samo eno laž na občnem zboru dokaže. Kako značajan je ta dopisnik, zrcali se v tem, da po svoji ostudni navadi napada gospe. Naprednjaki se v Moravčah množe, če tudi kaplani že pri krstu »zašafajo« botrom, da ne smejo piti botrinje v napredni gostilni. Boje se, da se novorojenec takoj naleze liberalnega duha. V Moravčah je pač tako; najprej: »V imenu boga, očeta in sina,« patem pa »ne tja, kjer je liberalna gostilna.« Gospodje, ali mislite, da vam je napeljevanje k bojkotu dovoljeno? Strašno se mora klerikalnim gosilničarjem slabo goditi, da morajo kaplani pri krstu zanje agitirati.

g. Iz Drtije pri Brdu. Regulacija Drtiješice še sedaj ni gotova stvar. Koliko se je pred leti o tem govorilo, storilo pa še do danes nič. Pričakujemo, da se stvar napelje v pravi tir. Jezikavi vaščani, ki imajo povsod svoje nosove, naj začnejo misliti, kdo bo popravil pota in mostove. Najti ni namreč z lepa vasi, kjer bi imeli taka škandalozna pota, kakor pri nas. Če bi se kdo ubil pri belem dnevu, bi ne bilo prav nič novega. Usmilite se vendar »bozega« mežnarja, ki tako težko kobaca po blatnih jarkih, kadar se navleče klerikalne kapljice. Zato ni prav nič čudnega, če se je pred časom tako nesrečno zvrnil, da je obtičal v cestni luži. Njegov prijatelj, ki je videl ves prizor, je mislil, da je revež izdihnil; brž mu je prižgal mrliško svečo, tekkel v zvonik ter naznanil, da je umrl klerikalni vinski bratec. Vse je hitelo skupaj, tudi Peharjeva Mica je kropila mrliča ter zdihovala za ranjnim, ki je storil nesrečno smrt. Na mestu sta bila celo vaška »velikana«; oba sta bila že večkrat v enakih smrtnih težavah sita klerikalne kapljice. Smilil se jima je ubogi tovariš, pripravila sta nosilnico ter odnesla mrliča v mežnarijo. V zvoniku so zapeli zvonovi, vinski bratec je skazoval mrliču zadnjo čast. »Marsikdaj sva ga pila,« je mrmral med seboj, »merila jarke, celo v potoku sva hladila vročo kri. No, tako je pač usojeno.« Zvonovi so utihnili, pa glej čudo, mrtvec se je zbudil iz smrtnega spanja. Navzoči so se prestrašili, le »velikan« je dvignil orjaške pesti ter »panal« dozdevni strah; ta pa je debelo zijal, ne vedoč, kaj pomenijo ceremonije. Trikrat je zvonil poldne ob 10. uri, podnevi pa je s prižgano svečo letal okrog. A to ni nič proti temu, kar še pride. Mežnar ima opravke na vseh straneh. Hlapčevati mora duhovnom, agitirati ob volitvah in še mnogo drugih stvari. Zato ga dobi večkrat kak frakelj, po vrhu ga pa obsipavajo z milodari. To močicelj tudi zasluži, včasih ga namreč grozovito straši. Videl je nedavno v cerkvi čuden strah. Strašna pošast je dirjala po cerkvi. Oči je imela debela kakor kurje jajce. Sklicaj je v nočni 11. uri pokonci vso vas; vaščani so pridrvili s koli, »velikan« s kolo-manovim »žegnom«, »Peharnica« z nebeško »žavbo«, vse vprek je drlo pred cerkveno vrata. Mežnar odrine zapah, vrata se odpro, pošast je čepela sredi cerkve. »Kaj je to?« vprašujejo prestrašeni vaščani. »Vrag!« jo je pogruntal kravji mešetar. »To je lisica,« odvrne vaška Mica. »Ne boš,« se je oglasil mladi Peharnik, sklenil je roki ter »panal« neznan pošat. To je pomagalo. Stvar se je manjšala in manjšala ter se končno spremenila v pravo kranjsko podgano. — Človek bi mislil, da bodo take dogodbe vaše podrepnike izmodrile. Pa ravno narobe. Peharnik je začel šele noreti. Naredil je zvezó z nekaterimi vaškimi »velikani« in zdaj snujejo neko društvo, o katerem ni znano, ali bo čuk ali sova. Važnega pomena to društvo gotovo

o Gorenjske novice o

g. Št. Vid nad Ljubljano. Kako so vižmarski klerikalci volili načelnika požarne brambe. Pred nedavnim časom so se zbrali v kleri-

ne bo, kvečjem za šnopsarje, ki so že itak vajeni rakije. Mazali bodo zopet eden drugega s sajasto barvo in tako bodo po sreč in obrazu podobni stranki, kateri pripadajo. Potov in mostov najbrž ne bodo popravili, saj se je izrazil neki krščanski mož: »Človeku dobro dene, ako si v mrzli kopeli ohladi razgreto kri.« Iz tega je razvidno, da bodo drtijski »čuki« še dalje univali šnopsarske obraze v kolovoznih jarkih, kjer bodo prijetno dišali, dokler ne zapoje boben, ki bo zdramil marsikaterega ošabnega bahača. — Vendar se tudi pri nas dani, ljudstvo vstaja. Tudi k nam zahajaš vrli »Slovenski Dom«. Mi, ki smo ti zvesti do sedaj, bomo skrbeli, da te zanese-mo v zadnjo kmečko hišo.

o Notranjske novice o

n **Polhov Gradec.** Gostilničar in jermenar Ivan Buh s Črnega vrha je pred kratkim za svojo gostilno nakupil več stvari v Ljubljani in je prišel okrog 9. zvečer s svojim težko obloženim vozom v Polhov Gradec. Da bi težo voza nekoliko zmanjšal, je odložil sod, držeč 132 litrov »Floriana«, ter ga postavil k hiši, kjer ima požarna bramba shranjeno svoje orodje. Drugi dan je hotel priti zopet nazaj po sod. Dva brihtna fanta pa sta sod še tisto noč zasledila ter ga zvalila v četrte ure oddaljeno Srednjo vas, kjer sta ga skrila v zapuščeni kovačnici pod zaboji. Izpila pa ga nista, ker jima je bila žandarmerija še pravočasno za petami ter jima odvzela plen.

n **Iz Ilirske Bistrice.** »Sokolski dom« bo kmalu dogotovljen. Poslopje bode ponos celega bistriškega okraja. Junija ali julija bode otvoritev. Že sedaj vabimo in opozarjamo bratska društva na to. Na zdar! — **Stavbna zadruga v Ilirski Bistrici,** ki ima nalog pomagati graditi hiše revnejšim slojem in jim omogočiti, da pridejo do svojih domov, izvrstno deluje. Pretečeno leto je zgradila več hiš in tudi letos bo kakor kaže, imela več dela. Prevzame zidarska dela tudi v drugih krajih. Naj se poslužijo tega važnega in koristnega podjetja tudi drugi ljudje, ki nameravajo kaj graditi. Kdor hoče imeti lepo, dobro, zdravo, in kar je glavno, tudi ceno hišo ali gospodarsko poslopje, naj se obrne na zadruho. Delavci in vsi tisti, ki nimajo morda sami dovolj denarnih sredstev, tukaj se vam nudi prilika, da boste lahko imeli svoje domovje. Zadruga dela brez dobička in ima le ta namen, pomagati revnejšim slojem. Zasluge za to Zadrugo so si pridobili gg. Valenčič, Žnidaršič in zidarski mojster Logar, ki so ustanovitelji »Stavbne zadruge v Ilirski Bistrici«. — **Zoper »Slovenski Dom«** vohunijo in zabavljajo gotovi ljudje, toda tem povemo, naj raje pazijo na svoje besede in naj pred svojim pragom pometajo, drugače bomo brez pardona začeli popisovati njih »dobre

lastnosti«. Torej jezik za zobmi! — **Pevsko društvo »Ilirska Vila«**, ki se je največ vsled prizadevanja g. Šlevca nanovo oživelo, lepo deluje. Pevci in pevke se pridno udeležujejo pevskih vaj in tudi tamburice začenjajo rabiti. Le pogumno naprej!

n **Idrijski log.** Pri igri se je zboldel posestnikov sin Ivan Vidmar z nožem v levo oko in si je težko poškodoval.

Po slovenskih deželah.

š **Rogatec.** Dne 5. marca ob 11. ponoči je nastal požar v bajti Ivana Križanca. Naenkrat je bilo vse v ognju. Od zakonskih Anton in Marija Stabus, ki sta stanovala v hiši, se je mogel rešiti s skokom skozi okno samo mož, 74letni starec, medtem, ko so njegovo 75letno ženo prinesli mrtvo, popolnoma ožgano iz hiše. Kako je nastal požar, ni znano.

š **Sv. Miklavž pri Ormožu.** Trgovca Franc Simonič se je vračal te dni z vozom iz Ljutomer domov. Bilo je že precej pozno. Na Stari gori so naenkrat ustavili neznani ljudje voz in konje. Simonič je uvidel, da ga hočejo oropati in si je pomagal z revolverjem. Enega napadalca je ustrelil, enega težko ranil na nogi, drugi so zbežali. Ranjenica so dobili že orožniki in je sedaj pod ključem. Oni, ki je ustreljen, je doma v Medžimurju.

š **Sele.** Pred par dnevi so dobili kovača Ivana Preskerja na podstrešju posestnice Marije Hodej ravno pri tem, ko je hotel izprazniti slatinjak. Ko je zagledal Marijo Hodej, je zgrabil kos lesa in ji grozil, da ji ne bo šlo dobro, ako ga izda. Nato je šel v hlev spat. Zjutraj je našla Hodej svojo kravo pod milim nebom tako zvezano, da so jo komaj rešili. Bila je pa tako poškodovana, da so jo morali zaklati. Presker je že pod ključem.

š **Šoštanj.** Vžigalice je vžigala na vroči peči v sobi triletna Francka Klančnik. Z vžigalico si je vžigala oblekico in dobila težke poškodbe.

š **Studence pri Mariboru.** 17letni ključavničarski učenec Ivan Lorbek je te dni meril s flobertovo pištolo na 15letnega tovariša Plejniška. Pištola se je sprožila in naboj je zadel Plejniška v pleča.

š **Gradec.** Pretečeno soboto so se zbrali v stari domobranski vojašnici enoletniki v sobi, kjer imajo pouk. Enoletnik Takovsky je ogledoval repertirno pištolo, ki je bila v sobi zaradi nazornega pouka. Nabasal jo je in naenkrat se je sprožila, krogla je zadela tovariša Orzana v glavo. Kriknil je in se mrtev zgrudil. Krogla mu je šla skozi glavo. Takovsky in Orzan sta bila najboljša prijatelja. Orzan je sin nekega goriškega trgovca.

š **Piršni breg pri Brežicah.** Pred par dnevi so našli pri nas pod nekim čebeljnikom kosti novorojenega otroka. Sedaj se

je odkrilo, da je otroka porodila ločena žena, dekla pri lastniku tega čebelnjaka, Jožefa Presker.

p **Gornje Cerovo.** V nedeljo, kmalu po 12. uri, se je vnela hiša Ivana Humarja. Zgorelo je vse poslopje, vse premičnine in nekaj denarja v bankovcih. Zgorel je tudi tri mesece star otrok. Ena junica je popolnoma zgorela. Gospodar Ivan Humar se je močno ožgal po obrazu in rokah in so ga morali prepeljati v goriško bolnico. Cerovci so pridno gasili in delali, da se ni ogenj razširil. V nevarnosti je bilo v Gornjem Cerovem tudi 30 do 40 hiš.

p **Dol.** Tu so prijeli orožniki nekega Ivana Pahorja, ker je na sumu, da je zažgal svojo hišo z namenom, da dobi izplačano zavarovalnino.

p **Grozen zločin norca.** V nedeljo, dne 5. marca se je zgodil v koperski okolici strašen zločin. V Sv. Tomažu je v hišo Ivana Bertoka prišel Ivan Pobega iz Sv. Kancijana. V roki je držal dolg nož »kortelaš«, s katerim je vsekal najprej po obrazu gospodarja, da se je ta zvrnil. Nato je hotel napasti z nožem gospodinjico, ki je vsa prestrašena skrivala dveletnega otročička. Ranjeni gospodar, to videč, skoči v kot po puško in ustrelil Pobega v nogo. S tem je bila družina rešena. Ko so prišli ljudje, se je začel norec sekati v ranjeno nogo. Po dolgem trudu so mu vzeli nož. Predno je prišel norec v Bertokovo hišo, je na cesti umoril 7letno deklico. Morilec je 35 let star. Zbesnel je, ker mu je umrl oče brez oporoke in ne bo dobil boljšega deleža, kot je upal. — V sredo je Pobega, ko so ga oddali v kopersko bolnišnico, ondi umrl.

Po svetu

a **Rojak zgorel.** V Rundupu je zgorel dne 11. februarja Anton Špore. Vlival je v peč petrolej, pri čimer je peč eksplodirala in se je njegova obleka vnela. Dobili so samo sežgane kosti.

Medved odnesel otroka. Iz Petrograda na Ruskem javljajo, da je silna zima prignala v bližine mesta gladnega medveda, ko se je ravno na planem igralo več otrok. Medved je zgrabil neko štiriletno deklico in z njo pobegnil. Ker so pa ljudje tekli za njim, je moral pustiti svoj plen, da ubeži svojim preganjalcem. Medved je deklico precej poškodoval.

Pretepavanje otrok. Na Dunaju je skočila 13letna Ana Casati, šolarica meščanske šole in hčerka nekega trgovskega sluga, iz četrtega nadstropja na cesto, kjer je obležala mrtva. Starši so izjavili, da je deklica to storila iz strahu pred kaznijo. Poizvedbe pa so dognale, da so starši deklico strahovito pretepavali.

r **Radi treh vinarjev ustrelila moža.** Pred porotniki v Norimberku se je vršila porotna obravnava proti gospe Pavli Her-

berich, ki je ustrelila svojega moža profesorja. Obtoženka je stara 50 let. Njen mož profesor je bil mnogo mlajši človek ter ga je poročila, ko se je radi njega ločila od svojega prvega moža. Iz prvega zakona je imela tri otroke. Nekoč je poslala svojega sina Lea, da kupi za 37 vin. masla. Ko se je sin vrnil domov, je rekel materi, da maslo velja 40 vin. Radi treh vinarjev razlike se je mati tako razjezila, da je sina strahovito pretepla. Mož je branil sina in končno svojo ženo udaril. Žena je zagrabila za revolver in ustrelila moža. Občinstvo je jako razburjeno proti obtoženki. Obtoženka je bila obsojena na 4 in polletno ječo.

Grozovita posurovelost. Iz Lvova poročajo o neverjetnem zločinu zoper pravost, ki so ga izvršili vojaki na neki sedemnajstletni služkinji. Topničar Rost je zvalil deklico v gostilno ter ji dal toliko piti, da je bila pijana. Potem jo je peljal v vojašnico, kjer jo je posilil in potem skril pod streho. Dva dni je bila deklica pod streho skrita in med tem časom jo je zlorabljalo še 20 drugih vojakov. Potem pa so jo vrgli popolnoma onemoglo kot žrtev čez plot, kjer so jo našli mimoidoči in jo oddali v bolnišnico. Stvar se je naznanila tudi vojaškemu poveljstvu, ki je uvedlo strogo preiskavo. Topničarja Rosta in več drugih vojakov so zaprli.

Dve deklici zgoreli pri plesu. V Radomu na Ruskem Poljskem se je užgala pri plesu obleka dveh hčera posestnika Lipinskega. Svetilka se je namreč utrgala, padla na tla ter se razletela. Deklici ste se jako nevarno opekli ter kmalu na to umrli. Mati se je iz obupa obesila.

Lakota na Kitajskem. V kitajski provinci Namlin prebivalstvo strada. Položaj je obupen. Dne 7. marca je lačna množica ustavljala vlake in prosila, naj jih odpeljejo drugam, ali pa poveljajo. Če bo še enkrat slaba letina, bi umrlo za lakoto tri milijone ljudi.

Dva junaka umrla. Iz Macedonije je prišla nedavno vest, da je umrl eden izmed najznamenitejših macedonskih junakov, katerega smrt oplakujejo tisoči ubogih in tlačanih macedonskih sirot. **Vojvoda Gjorgje (Juri) Skopljanče** se je imenoval junak, ki je bil strah Turkov. Dva spopada, ki ju je imel s Turki in v katerih je nepobito dokazal svoje silno junaštvo, sta posebno znamenita. Kot 24letni mladenič se je 29. januarja 1905 v bitki pri Guljincih bojeval s 30 svojimi hajduki proti trem turškim bataljonom. Po obupnem boju so Turki bežali in pustili na bojišču 800 mrličev in ranjencev. Še znamenitejši je boj 7. avgusta 1908 v Čelopku, kjer je bil Skopljanče s svojimi 50 hajduki v imenovani vasi oblegan od 2000 mož broječega turškega oddelka. Po nepopisnem boju je Skopljanče odbil turški naval in turčini so se morali z velikimi izgubami umakniti. Sedaj bo vsakdo razumel, zakaj uboga makedonska raja plače ob grobu

tega junaka. — V Klerksdorpu v Transvalu pa umrl bivši burski general **Piet Cronje**, znan iz za vojske Burov z Angleži. Poveljeval je l. 1899 zapadnemu burskemu voju 6000 mož, je dvakrat odbil angleške navale, končno pa se je moral umakniti pred konjenico angleškega generala Frencha in se je 27. februarja 1899, ker mu je zmanjkalo živil, Angležem vdal. Angleži so ga z ženo in njegovim generalnim štabom vred poslali na otok Sv. Helene, ko pa je bil sklenjen mir, se je Cronje vrnil v Transvaal.

Španski prestolonaslednik gluh, Iz Madrida je došla vest, da je bil pred nekoliko dnevi poklican na španski dvor neki specialist iz Švicarske, da pregleda prvorojenega sina kralja Alfonza, don Jaimesa. Vest je najprej v dvorskih, potem pa tudi v drugih krogih izzvala presenečenje in se sedaj govori, da je bil strokovnjak pozvan, da pregleda triletnega princa ker je gluh. Ista vest je krožila po listih že pred nekoliko meseci, ali so jo dementirali.

Preprečen napad na španskega kralja. Na kolodvoru v Sevilji so prijeli nekega anarhista, ki je hotel umoriti španskega kralja; kralj se je imel namreč ravno pripeljati z vlakom. Anarhist se je hotel v ječi obesiti, a so mu to pravočasno zabranili. Varovati ga morajo angleški detektivji, ker domači policiji nezaupa. Je pač žalostno biti španski kralj.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rudolf Šega.

**Nihče se še ni pokesal,
ki je kupil pri meni .**

namreč mnoga pismena priznanja dokazujejo, da so moji aparati najboljši.

Velika zaloga gramofonov, plošč, šivank i. t. d.

A. RASBERGER,

Ljubljana, Sodna ul. 5.
(Zraven c. kr. sodnije.)

Za živinorejce
priporoča

klajno apno, redilni prašek za konje, govejo živino in svinje. Fluid za konje, grenko sol, zmlet kolmoš, encijan i. t. d.

„ADRIJA“

drogarija, konces. prodaja zdravilnih zelišč in strupov za lovske in tehnične namene
v Ljubljani, Šelenburgova ul. št. 5.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Pozor, kupci!

Proda se radi boležni na Notranjskem

zidana žaga na turbino

Zraven je hiša, 4 prostori in poleg veliko skladišče za les, nanovo nasajen vinograd, kjer se pridela 15 do 20 hl vina. Pred žago travnik. Lega lepa, poleg državne ceste pol ure od železniške postaje. Cena K 6300.— Kje, pove upravništvo »Slov. Doma«. 40

Tržne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	60	1	96
1 „ „ „ II. „ . . .	1	40	1	90
1 „ „ „ III. „ . . .	1	16	1	80
1 „ telečjega mesa . . .	1	80	2	00
1 „ prašičjega mesa (svežega) . . .	1	80	2	00
1 „ „ „ (prekajenega) . . .	1	90	2	10
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	40	1	50
1 „ jagnjetovega mesa . . .	1	60	—	—
1 „ kozličevega mesa . . .	1	80	—	—
Prašiči na klavnici . . .	0	00	0	00
1 kg masla . . .	2	72	2	80
1 „ masla surovega . . .	2	50	2	60
1 „ masti prašičje . . .	2	16	2	20
1 „ slanine (špeha) sveže . . .	1	72	1	96
1 „ slanine prekajene . . .	1	90	2	00
1 „ sala . . .	1	90	1	96
1 „ surov. margarinskega masla . . .	1	92	2	—
1 „ kuhan. margarinskega masla . . .	1	90	2	10
1 jajce . . .	—	05	—	06
1 l mleka . . .	—	20	—	22
1 „ „ posnetega . . .	—	08	—	10
1 „ smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 „ „ kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	40	1	60
1 „ čajnega surovega masla . . .	2	87	3	10
1 piščanec . . .	1	40	1	50
1 golob . . .	—	46	—	50
1 raca . . .	—	—	—	—
1 gos . . .	—	—	—	—
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	—	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	39	70	—	—
100 „ „ „ „ 1 . . .	39	—	—	—
100 „ „ „ „ 2 . . .	38	30	—	—
100 „ „ „ „ 3 . . .	36	70	—	—
100 „ „ „ „ 4 . . .	35	70	—	—
100 „ „ „ „ 5 . . .	34	—	—	—
100 „ „ „ „ 6 . . .	30	—	—	—
100 „ „ „ „ 7 . . .	27	—	—	—
100 „ „ „ „ 8 . . .	16	—	—	—
100 „ koruzne moke . . .	21	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . .	38	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . .	35	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	30	—	—	—
1 l fižola . . .	—	18	—	80
1 „ graha . . .	—	40	—	44
1 „ leče . . .	—	30	—	38
1 „ kaše . . .	—	20	—	22
1 „ ričeta . . .	—	18	—	20
100 kg pšenice . . .	24	40	—	—
100 „ rži . . .	18	—	—	—
100 „ ječmena . . .	18	—	—	—
100 „ ovsa . . .	20	—	—	—
100 „ ajde . . .	18	—	—	—
100 „ prosa belega . . .	18	—	—	—
100 „ „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze, nove . . .	14	—	—	—
100 „ krompirja . . .	8	40	8	50

Lesni trg.

Cena trdemu lesu 5-60 do 6 K
Cena mehkeemu lesu 4 do 5—K.

Trg za seno slamo, in steljo.

Na trgu je bilo

voz sena 4 00 4 40
„ slame 4 00 4 50
„ stelje . . . . . 2 50 3 —

Mestno tržno nadzorništvo.

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon šte. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18, v Ljubljani

v lastnem
zadružnem
domu ➡

v lastnem
zadružnem
➡ domu

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa **81,116.121 kron 11 vin.**➡ upravnega premoženja **20,775.510 kron 59 vinarjev.** ➡Obrestuje hranilne vloge po **4 $\frac{1}{2}$ %**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad **kron 20,000.000.**Posojuje na zemljišča po 5 $\frac{1}{4}$ % s $\frac{1}{2}$ % na amortizacijo ali pa po 5 $\frac{1}{4}$ % brez amortizacije. Na menice pa po 6%. Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

LISTEK

Proti vsemu.

Češki spisal Al. Jirasek.

Prvi del.

(Dalje.)

Hlapec je stal tu, kakor bi bil v cerkvi; v težki, dela vajeni roki je držal čepico in topo gledal pred-se. Dekli, ki sta bile tudi pustile svoja lesena obuvala pred vrati, kakor hlapec, so imele roke leno sklenjene, kakor k molitvi. Mlajša je gledala polna čudenja na gospo, druga pa se je ozirala na njo s plašnim izrazom v obrazu. Mladi plemič, gojspejni stričnik, je opiral roke ob skrinjo in molčal s povešenimi očmi.

Zunaj je svetilo zgodnje jutro, polno bleščečega solčnega svita, polno cvetnega duha in ptičnega petja. V izbi je bila globoka tišina, ki jo je prerušil le svečani glas gospe, ki je brala žalostno zgodbo:

»... V tem tužnem, žalostnem kraju, kjer ne sveti nobena luč, kjer vladajo le tema, žalost in vzdihljaji, je tekla ognjena reka; vroči njeni vrtinci so vreli tja do neba, reki pa so rekli Kocitus. Potem je videl sv. Pavel mnogo duš, ki so brodirale po ognjeni reki in se mučile. Tedaj se je sv. Pavel razjokal in vzdihujoč vprašal angela: »Kdo so ti, ki brodirajo po tej reki?«

Na glasu beroče gospe si slišal rahlo trepetanje, ki je bilo znak notranje razburjenosti in ganjenja. To si čital tudi raz njen obraz. Ni dvignila pogleda, niti če je bila stran pri kraju. Prelistala je in brala naprej.

»In angelj je odgovoril in rekel: »To so nasilni ljudje in škodljivi hinavci, to so zahrbtni device, zakonolomci in taki, ki so se pregrešili proti božjemu telesu in proti božji krvi — «

Pri teh besedah je prenehala.

Zunaj je zalajal pes in lajal kakor besen. Hitro se je dvignil mladi plemič in stopil k oknu. Družina pa je ostala na svojem mestu, ni se upala ganiti brez povelja. Gospe Zdeni ni bilo ljubo, če jo je kdo motil v njenem branju in v njenih mislih. Kakor to jutro, tako je storila tudi vsako nedeljo popoldne, v zadnjem času tudi druge dni pod večer in ob drugih časih, kakor je ravno nanese, posebno če očeta ni bilo doma. Oče sam je bil rad ob nedeljah prisoten pri takem branju in je pazljivo poslušal, vendar pa mu ni bilo po volji, da je hčerka prepogosto čitala te stvari družini; delo namreč je zaostajalo.

Njene vdrte, modrosive oči, stroge, časih sanjave, so se ozrle vprašujoče na stričnika. Ta je odgovoril, ne da bi se obrnil od okna.

»Dva moška prihajata na dveh konjih; neki ženski pomagata s konja. O-o!« je zaklical in se močno zganil, »onesvestila se je! — Onesvestila! V hišo jo nesejo.«

Urno je stopil k vratom, za njim družina. Tudi gospa Zdena je prišla izza mize. Bila je visoke, vitke rasti in je imela črno domačo obleko.

Prošt in cerkovnik se nista brigala za lajanje psa, nesla sta nuno v obokano vežo in jo položila tam na leseno klado, ki je ležala ob vhodu in kamor so bili obesili mreže za lov. V tem trenutku je stopil mladi plemič z družino iz izbe. Prošt, ves rdeč od napa, se ni niti odkril; kakor da se hoče opravičiti, je le mimogrede omenil, da so bili izpočetka namenjeni v Radonice in da hoče tja za vsako ceno:

»Samo trenutek nam dovolite, prosim, da ostanemo tu pri vas; samo tako dolgo, da se bolnica tu zopet zave. In malo vode prosim, malo vode!« je prosil nuno.

Mladi plemič se je ozrl na bolnico, ki jo je podpiral cerkovnik. Sočutje je vzbujala dekletova mladost, njen blede in slujšani, vendar pa ljubki obrazek z zaprtimi očmi.

V tem trenutku se je prikazala gospa Zdena na pragu. Ko je zagledala dekle na deklo, ki je bila prinesla vodo, da bi umila

nezavestno nuno, je zapovedala deklam, naj jo spravijo v sobo. Sama se je bližala sobi, katere vrata so se odpirala v široko vežo. Mladi plemič pa je zapovedal hlapcu, naj postreže konjem juteev. Še se je oziral prošt za bolnico, ki je izginila z deklami v sobici, ko je mladi plemič povabil neprostovoljnega gosta, naj mu sledi v izbo. Med tem se je zgrudil cerkovnik na čok in se naslonil na zid ter kmalu sladko zaspal.

V sobici so položili bolno dekle na posteljo. Ko so ji vzeli ruto z glave in odložili plašč, so zagledali vsi njene lepe, razpletene, plave lase, njeno snežnobelo obleko s pasom in škapulirjem. Nehote je stopila gospa Zdena korak nazaj, ko je zagledala obleko redovnice. Bilo ji je to zoperno in hitro je poslala dekle po vladika. V tem trenutku je odprla nuna oči.

VI.

Ctibor iz Gvozdnege, sedaj skoro šestdeset let star, je ljubil v svojih mladih letih, kakor večina drugih plemičev, veselo družbo, prijatelje, lov in kockanje. Nikakor se ni izogibal sporom. Dostikrat se je sestel s svojimi maloštevilnimi podložniki, posebno pa s svojim najbližjim sosedom, praškim knezoškofo, odnosno z njegovimi ljudmi. In če se je vnel ob semanjih dneih in ob drugih prilikah kak prepir, je bilo to vada na njegov mlin.

Izvečine je začel sam kak prepir, ker je bil nagle jeze in hitrih besed. Svoj žolč je izlival navadno v krepke psovke in bogokltja in dostikrat je zgrabil za orožje. Njegova besnost je bila podobna plamenu, ki ga živ krst ni mogel pogasiti ali omejiti, ki pa žge in uniči vse. Kaj pogosto je morala trpeti pod njegovo osornostjo tudi njegova žena, ponajveč brez pravega vzroka in ne da bi bila kaj zakrivila. V svoji jezi ni prizanesel niti lastnemu bratu; in tako se je zgodilo, da se je zaklel v posebno hudem sporu s svojim bratom, da se bo maščeval nad njim.

In tako se je zvezal z Maskuto iz Heršlaka, ki je bil takrat zaradi svojih rokovnjaštev daleč naokrog na slabem glasu. Ta mu je poslal dva čedna človeka, Kebla in Bemata. S tema je počakal Ctibor iz Gvozdnege nekega jesenskega večera pod noč v zasedi svojega brata. Ne daleč od Mažic, na robu nekega pašnika, pri stari kopici nekega ogljarja so čakali, da je legla megla in mrak na močvirno ravan.

Nič hudega sluteč je prijezdil Nikolaj z Gvozdnege s svojim hlapcem; naenkrat so jih napadli in zvezli raz konje. Hlapca so vrgli v blaten jarek, gospoda pa so odpeljali na grad Heršlak. Oba konja, lok samostrel in pas, v katerem je bilo 70 grošev, je dobil Maskuta. Na Heršlaku ga je zaprl Beneš Maskuta v ječo k Nemcem, ki jih je bil vjel in od katerih je izsiljeval sedaj denar.

Štirinajst tednov je predsedel Nikolaj iz Gvozdnege v ječi in je moral plačati še nekaj denarja. Razven tega si je nakopal še hromost.

Njegov brat Ctibor se ni brigal nadalje za njega, ko je enkrat izpustil svojo jezo nad njim. Živel je naprej, kakor je živel prej in se ni zmenil za prošnje svoje nežne bolehe žene, ki je živela le svoji pobožnosti, svoji bridkosti in svoji takrat šestnajstletni hčerki Zdeni. Bala se je za duševni blagor svojega moža, zgražala se je nad njegovim govorjenjem, če je zasmehoval njene opomine in menil, da se kriv, star les ne da več ravno vpogniti; saj mu nikdar ne dela očitaj, saj ovčica ni hujša od pastirjev.

In potem se je lotil duhovnikov, župnikov, kanonikov in drugih duhovnih ljudi, zdaj v zasmehujočih, zdaj v zlobnih besedah. Te gospode naj si ogleda, kako se maste, koliko nepotrebnega služabništva, dvornih strežajev, pažev in lepo osedlanih konj imajo in koliko psov. Pogleda naj si palače, v katerih stanujejo, k temu še s priležnicami, ki so bolj dragoceno in lepše opravljene, kakor oltarji po cerkvah.

(Dalje prihodnjič.)

Vajenca

za kleparsko obrt v starosti 14—16 let,

sprejme takoj

ALOJZIJ ČADEŽ, klepar,
Poljane nad Škofjo Loko, Gorenjsko.

Agitujte od hiše do hiše
za „Slovenski Dom“.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 11. marca 1911.

Trst: 18, 84, 33, 8, 47.

Linc: 46, 20, 1, 2, 84.

Dvignjene v sredo, dne 15. marca 1911.

Praga: 79, 24, 39, 52, 27.

Razglasitev obrti!

Usojam si vljudno naznanjati slavnemu občinstvu,
da sem **otvoril v Postojni št. 116**

sobnoslikarsko, pleskarsko in črkoslikarsko obrt,

za kar se slav. občinstvu najvljudneje priporočam za izvršitev v
Postojni in okolici v mojo stroko spadajočih del kakor: **sobno sli-**
karstvo (posebno v modernem slogu), **pleskanje** (barvanje) in
likanje pohištva i. t. d. Firmske napise kakor: na steklo, les

pločvino ter napise na zid.

Nizke cene pri najboljšem delu ter točna postrežba!

Z odličnim spoštovanjem se priporoča

33—3 3

Miroslav Vičič

sobni slikar, pleskar in slikar napisov.

Citatelje in naročnike našega lista
prosimo, da se v vseh zadevah, kjer žele
nasvetov in poduka, obračajo na uredni-
štvo »Slovenskega Doma«, ki odpre pose-
ben predal za vprašanja in odgovore.

Kri! in dober zajutr dosežejo odrasli in otroci,
bolni in zdravi. Polovico stroškov prihranite
Moč! v gospodinjstvu na kavi, sladkorju
in mleku, ako pije **SLADIN**,
Zdravje! to je **dr. pl. Trnkóczyja**
SLADNI ČAJ.

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod.
Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po
povzetju pod naslovom v glavni zalogi.

Lekarna pl. Trnkóczy

v Ljubljani zraven rotovža.

10 zapovedi

za kmetovalca in 10 zapovedi za zdravje, vsake
posebej na papirju tiskane, dobi vsak človek
zastonj, tudi po pošti, ako po nje piše v lekarno
Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani.

Vsaka gospodinja,

katera želi pripraviti dobro kavo,
uporablja najraje „pravega Francka“
s kavnim mlinčkom, ki se izdeluje
temeljem največje skrbnosti že dolgo
let v zagrebški tovarni. Ta izborni do-
mači izdelek najtopleje priporočamo.

Svoj izdelek **ostro žgane**

strojne zidne in
zarezane strešne

priporoča

opeke

prve vrste

J. KNEZ V LJUBLJANI.

Sprejme tudi zastopnike za razprodajo
zarezanih strešnikov.

Ustanovljena leta 1831.

Ustanovljena leta 1831.

Največja zavarovalnica avstro-ogrske države

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg, Sv. Petra cesta št. 2, v lastni hiši.

Zavaruje zoper požar na poslopih, pohištvi in blagu, tatinski vlom, škode vsled prevažanja, poškodbo zrcal
in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavah. — Tekom leta 1909. zavarovalo se je
17.230 oseb za kapital na 143 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škode nad 977 mili-
jonov kron. — Premoženje družbe znaša nad 366 milijonov kron.

21—26 3